

[Bertel Dahlgaard.]

Her er, såvidt jeg kan se, slet ikke brug for de stærke ord, som offentliggørelsen af trustkommissionens betænkning udløste. Jeg er fuldkommen sikker på, at folketinget i denne sag vil vise den besindighed og fasthed i behandlingen af monopolproblemet, som er nødvendig, så at på den ene side intet slås i stykker indenfor erhvervslivet og på den anden side den fri konkurrence og erhvervsfriheden får det råderum, som erhvervslivet selv har påkaldt gennem de mange restriktionsår.

Der er fra forskellig side rettet en ret hård kritik mod selve trustkommissionens arbejde, som man har villet betegne som et arbejde af ringe saglig kvalitet. Denne kritik er utvivlsomt i høj grad bestemt af kritikernes særlige interesse i sagen. Man kan vist med nogen berettigelse kritisere den i betænkningen anvendte systematik, men som helhed er betænkningen efter mit skøn en fremragende analyse af alle de former, hvorunder monopol- og aftalesystemet virker og breder sig i det moderne såkaldte frikonkurrencesamfund. Jeg har noget kendskab til den svenske monopolkommissions 1300 sider store betænkning om konkurrencebegrænsning og til den norske pris- og rationaliseringskomité's 600 sider store betænkning om statskontrol, og jeg tror at turde sige, at sammenligner man disse to vældige dokumentsamlinger med den her foreliggende betænkning, kan folketinget meget vel være tjent med den danske trustkommissions 150 sider store redegørelse, der tegner et koncentreret billede af den faktiske tilstand i dag og derigennem giver en vejledning for lovgivningsmagten med hensyn til de opgaver, en monopollovgivning må løse.

Når man nu sammenligner kommissionsbetænkningen med det foreliggende lovforslag og de af erhvervsorganisationerne fremsatte udtalelser, må det siges, at lovforslaget ved sit indhold har fjernet adskillige af de ankepunkter, der er fremført fra nogle af erhvervene.

Det gælder betænkningens forslag om beholdelse af bestemmelsen i den nugældende prisaftalelovs § 6, stk. 4, om, at anmeldelsespligtige virksomheders prisforhøjelser på forhånd skal godkendes af prismyndighederne. Det gælder betænkningens forslag

om, at brancheaftaler kun skal være bindende for de medlemmers vedkommende, som udtrykkeligt har tiltrådt aftalen. Det gælder de strengere krav, betænkningen stiller til formen for regnskabers affattelse. Endvidere er betænkningens og den gældende aftalelovs bestemmelser om, at der ved prismyndighedernes afgørelse vedrørende den enkelte gren af en virksomhed kan tages hensyn til virksomhedens hele økonomiske stilling, i lovforslaget lempet så meget, at der næppe kan indvendes meget mod affattelsen, selvom hele dette spørgsmål må overvejes nærmere. Disse inddrømmelser fra ministeriets side tror jeg vil lette behandlingen her betydeligt.

Tilbage bliver af væsentlige punkter, hvor meningene vil brydes, spørgsmålene vedrørende bindende bruttopriser, vedrørende eksklusivt aftaler, vedrørende leveringspligt i visse tilfælde, vedrørende begrebet neutraliseret konkurrence og endelig vedrørende appel til domstolene af monopoltilsynets afgørelser.

Hvad angår bindende bruttopriser, er meningene indenfor erhvervslivet højst forskellige. Det er dog bemærkelsesværdigt, at handels erhvervene stort set erklærer, at de principielt er imod bindende bruttopriser, ja, De samvirkende Købmandsforeninger går endog så vidt, at de tilråder, at producent eller importør skal have bevisbyrden for, om særlige omstændigheder gør bindende bruttopriser berettigede. Andelsudvalget, statens husholdningsråd, Danske Husmødres Forbrugerråd og Arbejdernes Erhvervsråd tiltræder forslaget bestemmelser om, at bindende bruttopriser gøres betinget af, at de på forhånd er godkendt af monopoltilsynet, medens handels erhvervene, som altså principielt er imod bindende bruttopriser, ikke kan tiltræde, at der kræves forhåndsgodkendelse, men mener, at tilladelsen til bruttopriser skal være afhængig af monopoltilsynets eventuelle indgriben.

Som man ser, er det altså et rigt varieret billede, disse besvarelser byder. På eet punkt er der dog en fælles anskuelse: både erhvervene, trustkommissionen og forslaget her er enige i, at bindende bruttopriser i visse tilfælde kan være berettigede.

Der gives ingen vejledning i priskontrolrådets hidtidige praksis, idet rådet, såvidt jeg har forstået, har ment, at en afgørelse